

2040

Visie van inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers op de toekomst van Zijtaart

Regio Deal
Noordoost Brabant

Dorpsvisie
Zijtaart

Voorwoord door Dorpsraad Zijtaart

In Zijtaart - een dorp ontstaan uit buurtschappen - is samenwerken aan de toekomst een oud begrip. De kerk is bijvoorbeeld destijds met eigen middelen van de bewoners gebouwd, op grond tussen de buurtschappen Doornhoek, Den Himmel, Seitert (Leinserondweg), Soffelt, Krijtenburg en de Biezen (Hoge, Lage en Biezendijk). En kijk waar we nu staan. Een mooi dorp met toekomst, met vele bloeiende verenigingen. Elkaar helpen staat hier nog steeds hoog in het vaandel. We kijken vooruit naar wat de toekomst ons zal brengen.

Er is een groeiend besef dat dorpen een eigen identiteit hebben. Een identiteit als resultaat van de ontstaansgeschiedenis, het karakter en de cultuur van het dorp. Dat geldt ook voor Zijtaart. Om deze eigen identiteit te behouden, passen we toekomstige ontwikkelingen zorgvuldig in. We staan aan de vooravond van de bouw van een nieuwe wijk: de Klaverhoeve. Dat biedt natuurlijk kansen voor de toekomst. Voor het dorp is het belangrijk dat er een school is en blijft. Want zoals een spreekwoord zegt: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst! Hiermee verzekeren ook de verenigingen zich van voldoende nieuwe leden.

Als dorpsraad wilden we weten hoe de bewoners zelf dachten over de toekomst van Zijtaart. Welke weg moeten we inslaan om ons dorp leefbaar te houden? Vooruit kijken is altijd moeilijk, we hebben nu eenmaal geen glazen bol. Maar we willen wel sturen en de goede afslag nemen om ons dorp leefbaar te houden. Daarom danken we alle bewoners die meededen aan de bijeenkomsten voor hun bijdrage, inzet en ideeën. Dankzij jullie inbreng maakten we dit document. We kregen daarbij hulp van Bureau Buitenlijn.

Deze visie is van ons samen. De acties in deze visie pakken we gezamenlijk als dorp op. Samen zetten we ons in voor de toekomst van Zijtaart.

Dorpsraad Zijtaart

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
0 Introductie	4
Waarom en hoe kwam deze visie tot stand? Wat ga je lezen?	
1 Dorp over 15 jaar – Zijtaart in 2040	6
Levensvatbaarheid - Leefbaarheid – Levendigheid	
2 Focus per thema	7
Wonen (met elkaar)	8
Bereikbaarheid	11
Ontmoeten	14
Groen	17
Bedrijvigheid	19
3 De visie in z'n werk	23
Hoe we de visie gaan gebruiken	

0 | Introductie

Waarom deze visie?

Wat is belangrijk voor het Zijtaart van 2040? In 2024 legden we deze vraag voor aan bewoners, stichtingen, verenigingen en ondernemers in Zijtaart. De laatste structuurvisie stamt uit 2003. Sinds die tijd is er een hoop veranderd: in ons dorp en in de maatschappij. Denk bijvoorbeeld aan de vergrijzing, krapte op de woningmarkt en een steeds snellere en meer individualistische moderne wereld. Het was daarom tijd voor het vernieuwen en herijken van de dorpsvisie, waarmee we vooruit kijken naar de komende 15 jaar. Met deze dorpsvisie geven we als inwoners richting aan de belangrijkste vraagstukken in ons dorp.

Zijtaarts belang

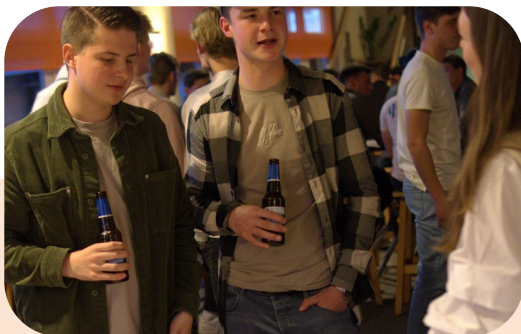
Deze dorpsvisie is gemaakt vóór en dóór de bewoners van Zijtaart. Dit document vertegenwoordigt ons gezamenlijke belang, ons toekomstbeeld en de stem van onze dorpsbewoners. Met dit visiedocument maken we duidelijk wat voor ons dorp belangrijk is, waar we ons voor in willen zetten, waar we voor staan of wat we moeten koesteren en behouden. Daarnaast geeft deze visie houvast en helpt het richting geven bij nieuwe, onvoorziene situaties. Tot slot vormt de dorpsvisie een belangrijke basis voor constructieve gesprekken met de gemeente, instellingen, en andere organisaties die (mede) het gemeentelijk beleid bepalen.

Als startpunt zijn de eerdere dorpsvisie, andere strategische documenten van Zijtaart, demografische gegevens en andere cijfers geanalyseerd. Zo brachten we in kaart welke ambities al gerealiseerd zijn, welke eerdere doelstellingen ook voor de toekomst relevant zijn en welke nieuwe onderwerpen op de agenda mogen voor de komende jaren.

Vervolgens nodigde de dorpsraad bewoners uit voor gesprekken over de toekomst van Zijtaart. De wens was om verschillende doelgroepen uit het dorp te betrekken. Daarom organiseerden we niet alleen een algemene dorpsbijeenkomst, maar ook speciale sessies voor jongeren en zeventigplussers.

Met bewoners spraken we over:

- Hoe behouden we het hart van het dorp, het ons-kent-ons gevoel, ook als Zijtaart groeit?
- Wat kunnen wij, als bewoners, zelf doen om ons dorp bruisend en leefbaar te houden?
- Welke stappen zijn nodig voor een levendige gemeenschap die alle leeftijdsgroepen omarmt?

Tientallen jongeren
25 april 2024 bij Jong NL
& 23 mei 2024 bij VOW

Dertig 70+ bewoners
lunch moment in het dorpshuis
25 april 2024

Ruim 50 bewoners op brede
dorpsavond in het dorpshuis
30 mei 2024

0 | Introductie

Wat lees je in deze visie?

H1 - Dorp over 15 jaar - Zijtaart in 2040 - In het eerste deel schetsen we het ideale toekomstbeeld voor 2040. Wat voor dorp willen we zijn? Wat is er in 15 jaar tijd veranderd? Hoe voelt Zijtaart in 2040? We beschrijven dit aan de hand van de drietrap:

- **Levensvatbaarheid** - Dit is het fundament. Dit gaat om de bestaanszekerheid van het dorp en hoe we in het dorp kunnen wonen. Dit gaat niet alleen om woningen, maar ook om het behouden van basisvoorzieningen voor alle generaties. Het is een uitdaging om als kleine kern groot genoeg te zijn voor bepaalde (basis)faciliteiten en met woonruimte voor alle generaties.
- **Leefbaarheid** - Dit is de basis die maakt dat mensen prettig en aantrekkelijk wonen en leven in Zijtaart. Dat wat een dorp een dorp maakt: het ons-kent-ons gevoel en omkijken naar elkaar.
- **Levendigheid** - Dit is waar het bruist, voor mensen in het dorp én daarbuiten. In een prachtige, groene omgeving.

De balans tussen groot genoeg om te kunnen blijven bestaan en klein genoeg voor het échte dorpsgevoel.

H2 - Focus per thema - In dit tweede deel maken we de visie concreet: wat betekent de visie voor belangrijke thema's, plekken en structuren in het dorp? We brengen activiteiten en ideeën in kaart die we de komende jaren kunnen oppakken. Deze punten zijn verdeeld in vijf thema's: Wonen (met elkaar), Bereikbaarheid, Ontmoeten, Groen en Bedrijvigheid.

H3 - De visie in zijn werk - In het derde en laatste deel leggen we vast hoe we als dorp aan de slag gaan met (het operationaliseren van) de visie. Dit stuk vol goede ideeën en voornemens mag natuurlijk niet 'op de plank' eindigen. Daarom leggen we in deze visie vast hoe we met al deze mooie ambities en ideeën aan de slag gaan - en wie we daarbij nodig hebben.

1 | Dorp over 15 jaar – Zijtaart in 2040

Levensvatbaarheid

Een gezonde mix van bewoners, van jong tot oud

Als dorpsgemeenschap hechten we veel waarde aan kleinschaligheid, verbondenheid en gemeenschapszin. Ondanks verschillende uitdagingen, zoals de druk vanuit de Brainportregio en het gebrek aan woningbouw, zijn we als dorp gegroeid. Mét behoud van karakter. Een toekomstbestendig dorp waar jong en oud zich thuis voelt.

De bouw van nieuwe woningen was een belangrijke stap om ons dorp te laten groeien. De wijk Klaverhoeve is daar een mooi voorbeeld van. Er zijn huizen voor starters: hiermee krijgen nieuwe generaties een plek in het dorp. Met voldoende jonge gezinnen blijven voorzieningen behouden. Denk hierbij aan de basisschool en het dorpshuis, de kern van het dorp. Ook zijn er huizen voor senioren, eventueel in combinatie met zorg. Mede dankzij toegankelijke zorgvoorzieningen (nabij of goed bereikbaar), is het ook voor ouderen prettig wonen in Zijtaart.

In de ontwikkelingen rond de N279 staan leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners voorop. Er is een goede infrastructurele oplossing voor het bedrijventerrein en de N279, waarbij Zijtaart gespaard of zelfs ontlast wordt.

Leefbaarheid

Samen sterk in ons groene dorp

In Zijtaart krijgen we het samen voor elkaar. Zijtaart ontstond rond de kerk, de pastorie en het klooster. Deze drie gebouwen zijn gezichtsbepalend voor het dorp en vertegenwoordigen het hart en het karakter van Zijtaart. Het klooster, de kerk en de pastorie hebben een gezamenlijke maatschappelijke functie in het dorp. De wereld digitaliseert en wordt individualistischer. Toch blijft Zijtaart een dorp waar de kracht van de gemeenschap centraal staat: hier zorgen mensen voor elkaar. Bewoners met een hulp- of zorgvraag kunnen terecht in het dorp.

Het dorpshuis blijft een levendig middelpunt, een plek waar jong en oud elkaar ontmoeten.

Ook nieuwe bewoners voelen zich snel thuis. Het verenigingsleven is van groot belang voor de leefbaarheid. In 2040 zetten nieuwe generaties zich in voor behoud van het verenigingsleven. Zo blijft het rijke aanbod aan activiteiten, evenementen en initiatieven behouden.

We zijn hier wel gewend dat niet alles in het dorp aanwezig is. Daarom is er goed openbaar vervoer. Deelvervoer, vervoer-op-afroep of gewoon een lift van een dorpsgenoot zijn ook oplossingen.

De groei van industrie en de ontwikkeling rondom de N279 daagden Zijtaart uit. Maar door samen te werken en onze stem te laten horen, blijft de leefbaarheid en het groene karakter beschermd.

Levendigheid

Ruimte voor lokale trots

Ons dorp zit vol ondernemerschap, zowel in het buitengebied als in de kern. Kijk maar naar de bloeiende verenigingen, lokale ondernemers en evenementen, zoals bijvoorbeeld de JAZ-dagen, Koningsdag, Zijtaart viert feest, de Mudrun en het Buurtkezen.

Met nieuwe, collectieve plekken geven we onze lokale trots en ons ondernemerschap ruimte. Bijvoorbeeld met een bedrijfsverzamelgebouw of een locatie voor zorginitiatieven, gecombineerd met andere maatschappelijke functies. De horeca is dé plek waar onze gemeenschap bruist, dit koesteren we met z'n allen. Doordat we nieuwe ondernemers aantrekken, vindt de Zijtaartse jeugd gemakkelijk een bijbaan in de buurt. Ook is er een dorpswinkel voor de eerste levensbehoeften.

Zijtaart is mede uniek door de landelijke omgeving, waarin natuur en recreatie samenkomen. Als agrarisch dorp hechten we waarde aan ons groene karakter. Het bosgebied bij De Bulten is inmiddels uitgebreid en de natuur bij De Putten blijft behouden. Bewoners en bezoekers genieten hiervan. Zijtaart is een aantrekkelijke bestemming voor wie de regio graag recreatief verkent.

2 | Focus per thema

In het volgende deel concretiseren we de visie verder, met vijf thema's:

**Wonen
(met elkaar)**
Toegankelijk wonen
voor iedere
levensfase

Bereikbaarheid
Goed verbonden en
veilig eropuit

Ontmoeten
Een bloeiende
gemeenschap met een
divers aanbod

Groen
Toegankelijke natuur

Bedrijvigheid
Lokaal
ondernemerschap

Wonen (met elkaar)

Toegankelijk wonen voor iedere levensfase

Belangrijkste pijlers

- **Betaalbare en diverse woningen:** betaalbare woningen voor starters, jonge gezinnen en ouderen. Zo blijft er een gezonde mix van bewoners.
- **Behoud van het dorpse karakter:** het dorp groeit, maar we behouden wel de kenmerkende ons-kent-ons sfeer en karakteristieke gebouwen en omgeving. Nieuwe bewoners worden snel opgenomen in de gemeenschap.
- **Wonen en zorg bij elkaar brengen:** goede zorgvoorzieningen en aangepaste huisvesting voor ouderen en mensen met een beperking.

Wat hebben we gehoord in Zijtaart

"Onze jongeren zijn trots op Zijtaart en wonen hier het liefst hun leven lang. Maar door een gebrek aan betaalbare, geschikte woningen vertrekken ze vaak alsnog."

Onze oudere inwoners maken graag plaats voor de jonge generatie. In de praktijk lukt dat nu nog niet, omdat er voor hen ook onvoldoende geschikte woonruimte is met bijvoorbeeld een prikpost in de buurt. Jongeren in het dorp houden is belangrijk: zo blijft het prettige ons-kent-ons gevoel dat er nu al is in stand. We kijken hier naar elkaar om en dat koesteren we."

Betaalbare en diverse woningen

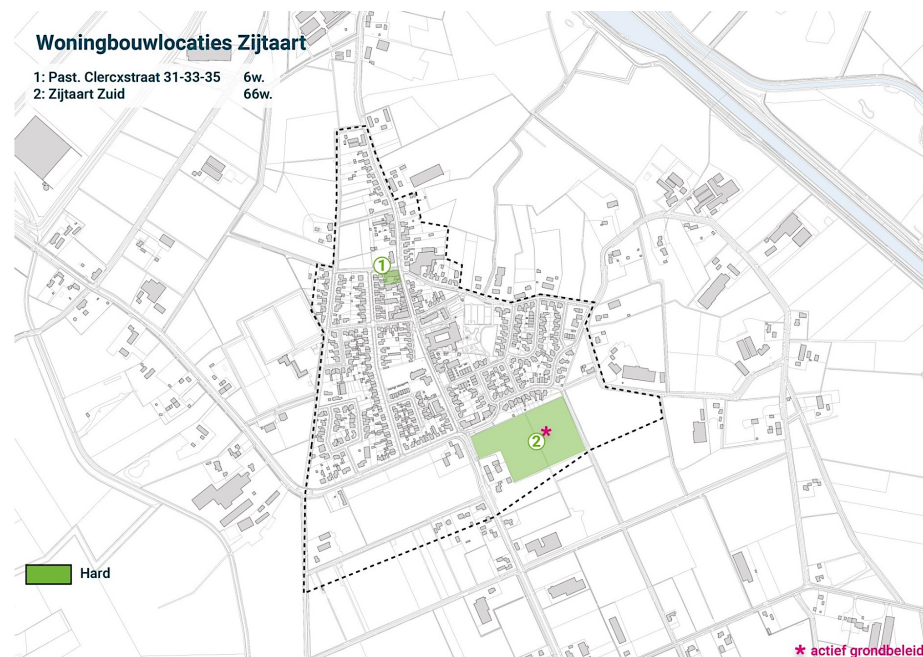
Wat we belangrijk vinden:

- **Bouwen** – Het realiseren van woningen, passend bij de behoefte van inwoners. Dit kan voor starters zijn, maar ook voor senioren die zo doorstromen en ruimte maken voor starters. Niet te groot en betaalbaar zijn de sleutelwoorden.
- **Eigen inwoners** – ‘Eigen’ inwoners krijgen voorrang bij nieuwbouw en huurwoningen (voor zover de wet dit toelaat). Dit helpt Zijtaartse jongeren om in het dorp te blijven en hier een eigen toekomst op te bouwen.
- **Senioren** – Levensloopbestendige woningen voor senioren. Plekken of woonconcepten waar senioren comfortabel oud worden en waar contact en ontmoeting mogelijk is.
- **Woningmix** – Woonoplossingen die jongeren en ouderen samenbrengen. Generaties kunnen veel voor elkaar betekenen, als ze elkaar kennen en tegenkomen in de directe woonomgeving. Dit gegeven nemen we graag mee in nieuwe woonconcepten.
- **Mantelwonen** – Alternatieve woonvormen voor wonen en zorg. Denk aan het verbouwen van een schuur tot (aanleun)woning of een tiny house in de achtertuin.
- **Inbreiding** – Herbestemming van agrarische bedrijven en hun terrein moet waar mogelijk ten goede komen aan starters, senioren en goede doorstroom op de lokale woningmarkt in het algemeen.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- Zoeken naar uitbreidingslocatie(s) voor woningbouw in Zijtaart
- Alternatieve woonoplossingen zoeken en de haalbaarheid hiervan in kaart brengen.
- In gesprek blijven met de gemeente over lokale wooninitiatieven, en bestaande en nieuwe uitbreidingslocaties.
- Het opstellen van een prognose van de toekomstige bevolkingssamenstelling in Zijtaart en de mix van woningtypen die daarbij past. Daar moet de (volgende) uitbreiding van het dorp op aansluiten. Deze prognose stellen we periodiek bij op basis van actuele ontwikkelingen.

▼ Woningbouwprogramma gemeente Meijerijstad, juli 2023

Behouden van het dorpse karakter

Wat we belangrijk vinden:

- **Ons-kent-ons** - Het behouden van het kostbare 'ons-kent-ons' gevoel, ook als Zijtaart groeit.
- **Nieuwe bewoners** - Nieuwe bewoners met open armen betrekken bij de hechte gemeenschap. Van welkom heten in de straat tot verbinden aan dorpsactiviteiten.
- **Groene karakter** - Nieuwe woningen worden ingepast in het rustige, groene en dorpse karakter van Zijtaart en haar omgeving.
- **Herbestemming historische panden** - De kerk, de pastorie en het klooster zijn gezichtsbepalend voor het dorp. Ze staan voor het hart en het karakter van Zijtaart. Het klooster heeft met zijn nieuwe bestemming een vitale functie gekregen in onze gemeenschap. Voor de kerk en de pastorie zien wij een soortgelijke bestemming als deze gebouwen hun oorspronkelijke functie verliezen. Zo behouden we een waardevolle drie-eenheid rond het dorpsplein met een gezamenlijke maatschappelijke functie.
- **Behoud van voorzieningen** - Ontmoeten, afspreken, bijpraten doen de Zijtaartse jeugd en hun ouders aan de rand van het basisschoolplein. Met de groei van Zijtaart kunnen voorzieningen zoals de basisschool behouden blijven.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- Het bestaande initiatief van het welkomstcomité behouden en verder uitbreiden.
- In gesprek blijven met het kerkbestuur, de eigenaar van de pastorie en de gemeente Meierijstad.
- Samenstellen van een gedetailleerd plan voor herbestemming kerk en pastorie, zodat we klaar staan als deze gebouwen beschikbaar komen. We inventariseren eerst behoeften van bewoners voor een mogelijke invulling. Denk aan (zorg)woningen, een dorpswinkel met lokale producten, dagbesteding en appartementen.

Wonen en zorg bij elkaar brengen

Wat we belangrijk vinden:

- **Woonzorgcomplex** - Als de kerk en de pastorie vrijkomen biedt dit ook kansen voor een gecombineerd woon-zorgcomplex. Inclusief zorggerelateerde diensten voor Zijtaart, zoals een prikpost, consultatiebureau of wijkverpleging.
- **Zorgcoöperatie** - Meer regie op de zorgvoorzieningen en toegankelijkheid van zorg aan huis in het dorp. Er is een idee voor een kleinschalige zorgcoöperatie vanuit de gemeenschap, voor thuis- en mantelzorg en dagbesteding.
- **Bouwen naar (zorg)behoefte** - In nieuwe plannen houden ontwikkelaars rekening met de behoefte van mensen met een (fysieke of mentale) beperking.
- **Zorgvoorzieningen in de kern** - Zorg dichtbij huis, zoals ouderenzorg, een huisarts of een prikpost. Zo zijn mensen minder afhankelijk van anderen. Ook zijn dit ontmoetingspunten voor dorpsgenoten om ervaringen en behoeften te delen.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- Verkennen behoefte en mogelijkheid zorgcoöperatie in Zijtaart.
- Ideeën voor een woon-zorgcomplex meenemen in een gedetailleerd plan voor herbestemming van de kerk en de pastorie.
- De werkgroep Zorg & Welzijn regelt al jaren verschillende initiatieven voor ontmoeting en ondersteuning, zoals het wekelijkse eetpunt voor ouderen en het project 'Samen aan Tafel'. Ook zijn er thema-avonden over maatschappelijke onderwerpen en is er extra ondersteuning bij ingewikkelde WMO-vragen. Hier gaan we mee door.
- De wens voor een woonvorm met zorg voor senioren onder de aandacht houden bij de gemeente Zoeken naar praktijkvoorbeelden in andere dorpen.

Bereikbaarheid

Goed verbonden en veilig eropuit

Belangrijkste pijlers

- **Verbeteren van vervoersmogelijkheden:** verbetering van (de toegankelijkheid van) verbindingen van en naar het dorp.
- **Verkeersveiligheid:** verhogen van de verkeersveiligheid voor voetgangers, loopwagens, rolstoelen en fietsers in en rondom het dorp.

Wat hebben we gehoord in Zijtaart

"We zijn als kleine kern graag goed verbonden met onze omgeving. Helaas zijn de wegen in én rond het dorp niet altijd veilig door bijvoorbeeld sluiptverkeer, door boomwortels en andere gevaarlijke obstakels.

Voor een aantal inwoners is het lastig om vervoer te regelen voor een uitstapje of afspraak buiten het dorp. Het zou mooi zijn als we die drempel wat meer kunnen verlagen.

Ook maken we ons zorgen over de ontwikkelingen rond de N279: ons dorp moet zoveel mogelijk gespaard en ontlast worden."

Verbeteren van vervoersmogelijkheden

Wat we belangrijk vinden:

- **Openbaar vervoer** – Het is belangrijk om over openbaar vervoer te beschikken, ook al levert het in euro's misschien niet veel op. Zonder ov krimpt Zijtaart nog verder. Goed ov draagt bij aan de leefbaarheid van het dorp.
- **Behouden alternatieve mogelijkheden** – Het is belangrijk om bestaande initiatieven te behouden. Denk bijvoorbeeld aan de deelauto en de regiotaxi.
- **Vervoer op oproep** – De Buurtbus is verdwenen en wordt gemist. Er is behoefte aan vervoer op oproep, van deur-tot-deur.
- **Vervoer delen** – Dit bestaat al, via hulpdienst Diaconie. Verder is de Regiotaxi beschikbaar. Deze mogelijkheden maken we graag bekender. Verder zoeken we naar nieuwe initiatieven voor het delen van vervoer.
- **Deelauto** – Verbeteren van de toegankelijkheid en beschikbaarheid van een deelauto. Zo wordt het voor ouderen gemakkelijker om deze te gebruiken.
- **Fietsverbindingen** – Goede fietsverbindingen dragen bij aan de bereikbaarheid van Veghel(-zuid), Veghels Buiten en Erp, zorgvoorzieningen, een supermarkt, recreatie en werk. We denken dat wanneer mensen in de regio vaker de fiets pakken, het aantal auto's in en om Zijtaart afneemt.
- **Duofiets** – De werkgroep Zorg & welzijn regelt de beschikbaarheid van 'Duofiets met vrijwilligers'. Hiermee genieten mensen die minder goed ter been zijn van het Zijtaartse buitengebied.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- We inventariseren de vervoersbehoefte in het dorp. Ook brengen we de mogelijkheden die inwoners samen organiseren of kunnen organiseren in kaart. Misschien kunnen we deze mogelijkheden nog bekender maken.
- Communiceren dat we elkaar (nog) meer mogen helpen om vervoer te delen. We kunnen en mogen elkaar om hulp vragen.
- We spreken met de gemeente over het verbeteren van fietsverbindingen. Bijvoorbeeld de Erpsesteeg met een fietsstrook doortrekken tot de Hoge Biezen. En de Leinserondweg doortrekken en verbinden met de Zondveldstraat, enkel als fietsroute.
- Onderzoeken of we een fietsbrug aan kunnen leggen tussen Zijtaart en de Leest in Veghel. Deze zorgt voor minder autogebruik en een rustige en veilige route voor schoolgaande jeugd en (oudere) mensen die op de fiets boodschappen doen in Veghel.

Wat we belangrijk vinden:

- **Tegengaan van sluiptverkeer** – Door verkeersproblemen in en rond Veghel krijgt Zijtaart veel sluiptverkeer. Om het dorp leefbaar te houden, moeten we sluiptverkeer tegengaan. Meepraten over oplossingen kan sluiptverkeer doen afnemen en de leefbaarheid verhogen
- **Veilige fietspaden** – Goed en tijdig onderhoud aan alle fietspaden rondom Zijtaart zorgt voor veiligheid en toegankelijkheid van het dorp per fiets.
- **Veilige voetgangersstroken** – Bij sommige straten in en rondom het dorp is geen (veilig) voetgangersgebied. Voetgangers, rollators en kinderwagens kunnen hier moeilijk terecht. Voetgangersstroken helpen mensen zich veilig te verplaatsen in het dorp.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- Meepraten over oplossingen voor sluiptverkeer. We kunnen bijvoorbeeld onderzoeken of we een 'fietsstraat met de auto te gast' kunnen maken van straten buiten de bebouwde kom. Bijvoorbeeld in de Hoolstraat/Leinserondweg. Zo ontmoedigen we auto- en sluiptverkeer daar.
- Onderzoeken waar we extra verkeersremmende maatregelen kunnen nemen.
- Afspraken maken met omliggende bedrijven over het beperken van verkeer door het dorp heen.

Opwaardering N279

De N279 is een belangrijke verkeersader in Zuid-Oost Brabant. De provincie verkent de mogelijkheden om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid op en rond de provinciale weg N279 tussen Veghel en Asten te verbeteren. Zijtaart heeft veel sluiptverkeer en bijbehorende gevaarlijke verkeerssituaties. De ontwikkelingen rond de N279 hebben veel invloed op Zijtaart. Alle inwoners krijgen hiermee te maken. Niemand wil een drukke weg voor of achter zijn huis, of zelfs verhuizen. Een werkgroep vanuit de dorpsraad vertegenwoordigt hierbij de belangen van Zijtaart

Infrastructuur

Door de ontwikkeling van de bedrijventerreinen op Doornhoek en Kempkens, de verkeersstromen die daarmee gepaard gaan en door het dagelijkse verkeersinfarct op de A50, de N279 en de Corridor (Maxwell Taylorbrug) is de infrastructuur rond Zijtaart niet meer toereikend. Dit heeft verkeersknelpunten, sluiptverkeer en dagelijks gevaarlijke situaties als gevolg. We vinden het als dorp belangrijk dat de gemeente niet op de provincie wacht voor het oplossen van de verkeersproblemen. De N279 is namelijk maar één van de knelpunten waar Zijtaart overlast van ervaart. We blijven het belang en de leefbaarheid van Zijtaart op de agenda zetten bij zowel provincie als gemeente en blijven proactief in dit proces.

Ontmoeten

Een bloeiende gemeenschap met een divers aanbod

Belangrijkste
pijlers

- **Elkaar weten te vinden:** stimuleren van en zorgen voor ontmoetingsmogelijkheden voor alle leeftijden om de gemeenschapszin te behouden.
- **Een rijk verenigingsleven en activiteiten aanbod:** ondersteunen en faciliteren van een breed scala aan activiteiten en evenementen en voldoende ruimte en ondersteuning voor verenigingen.

Wat hebben
we gehoord
in Zijtaart

"Het verenigingsleven is belangrijk voor ons dorp. En daar zit ook meteen een punt van zorg: hoe vinden we nieuwe vrijwilligers?"

Verder moeten we blijven investeren in goede ontmoetingsplekken, zoals het dorpshuis en het dorpsplein aan de Pastoor Clercxstraat. Naast informatie via de lokale media blijft persoonlijk contact onmisbaar om onze inwoners bij dorpsactiviteiten te betrekken."

Elkaar weten te vinden

Wat we belangrijk vinden:

- **Accommodaties** – Een belangrijke voorwaarde voor activiteiten is een geschikte accommodatie. Zijtaart heeft het multifunctionele Dorpshuis, sportpark De Vonders, paardensportterrein De Leinse Hoefslag, tennisvereniging TVZ en het clubhuis van Jong Nederland Zijtaart. Een mooie aanvulling is een bouwlocatie voor praalwagens van carnavalsverenigingen.
- **Dorpsplein** – Een herinrichting om het plein geschikter te maken voor ontmoeting en (grotere) evenementen.
- **Horeca** – Behoud van lokale horeca. Dit draagt bij aan ontmoeting en reuring in het dorp. Bovendien biedt de lokale horeca onderdak aan tal van verenigingen.
- **Digitale verbondenheid** – Met de Whatsappgroep 'BIN Zijtaart' bestaat een goed functionerend netwerk. Deze groep verbindt alle buurtpreventiegroepen. Het zorgt voor waakzaamheid en een gevoel van veiligheid.
- **Parochie** – Het is niet meer zoals vroeger. Toch brengt de kerk wekelijks nog tientallen mensen bij elkaar. Zeker op momenten van de grote levensgebeurtenissen heeft de kerk een belangrijke rol.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- Een werkgroep opzetten die de doelstellingen en mogelijkheden voor herinrichting van het dorpsplein onderzoekt. Dat resulteert in een plan dat we aan de gemeente voorleggen. Dit plan voorziet onder meer in het groen aan het plein.
- In gesprek met de gemeente over herinrichting van het dorpsplein, zodat dit geschikter wordt voor evenementen. Dit kan in combinatie met andere geplande werkzaamheden, zoals aan de riolering.
- Voor jongeren is het bouwen van carnavalswagens een fijne manier om elkaar te ontmoeten. We onderzoeken op welke manier hier nog meer ruimte voor kan komen.

Wat we belangrijk vinden:

- **Verenigingen** – Het rijke verenigingsleven brengt mensen bij elkaar. We vinden samenwerking tussen verschillende verenigingen, organisaties en clubs belangrijk. We willen kennis, ideeën en faciliteiten beter delen.
- **Vrijwilligers** – Vrijwilligers zijn belangrijk voor het openbare leven in het dorp. Zonder hen bestonden de verenigingen niet. De beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers is niet vanzelfsprekend. Jonge mensen verlaten Zijtaart: er zijn geen woningen. Het aanwakken van enthousiasme bij bewoners om initiatief te nemen is essentieel. Het begint dus bij de mensen zelf.
- **Contact met burens** – Goede buurtcontacten zijn onmisbaar voor organisatiekracht. Mensen vinden elkaar onder andere via de buurtverenigingen.
- **Nieuwe bewoners betrekken** – Zijtaart groeit. Dat maakt het nog belangrijker om goed met elkaar in contact te blijven. Bij evenementen in het dorp betrekken we nieuwe bewoners actief. Zo maken zij kennis met het hechte Zijtaartse verenigingsleven.
- **Activiteiten en evenementen** – Evenementen die eens in de twee of vijf jaar plaatsvinden, worden mogelijk beter bezocht dan jaarlijkse evenementen. Belangrijk dus om in de activiteitenplanning goed te kijken naar de frequentie van evenementen.
- **Leeftijdsgroepen** – Activiteiten organiseren die ook aantrekkelijk zijn voor twintigers. Eventueel in samenwerking met omliggende dorpen, om evenementen groter en aantrekkelijker te maken.
- **Dagbesteding** – In het dorps huis is iedere dag veel te doen. Voor sommige doelgroepen is meer dagbesteding welkom. Denk bijvoorbeeld aan senioren en jongeren.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- We organiseren een bijeenkomst voor verenigingsbesturen. Hier bespreken we zaken zoals werving van vrijwilligers en onderlinge samenwerking. Samen met het voorzittersoverleg maken we een plan om nieuwe vrijwilligers te werven.
- We onderzoeken hoe we evenementen en activiteiten aantrekkelijker maken. Het doel is om uiteindelijk meer bezoekers te trekken voor bijvoorbeeld Zijtaart viert feest en Kermis Zijtaart. Het onderzoek doen we in samenwerking met de evenementengroep EGZ. We leren hierbij van goedlopende evenementen en activiteiten in andere dorpen.

Groen

Toegankelijke natuur

Belangrijkste pijlers

● **Behouden van het groene karakter:** de groene omgeving van Zijtaart bestaat vooral uit agrarisch landschap. Zijtaart wil de biodiversiteit versterken door het groen en de natuurlijke omgeving tenminste te behouden en waar mogelijk uit te breiden.

● **Genieten van de natuur:** versterken van buitenplekken, zodat ze bijdragen aan ontmoetingen tussen verschillende bewoners. Ook is de toegankelijkheid van de omgeving goed voor de recreatieve waarde ervan.

Wat hebben we gehoord in Zijtaart

"De natuur rond Zijtaart en het rustige, groene karakter van ons dorp: daar genieten we enorm van. We zien de dorpskern, het buitengebied en de omliggende natuur als fijne plekken om samen te komen."

Het zou helemaal mooi zijn als recreatieve of juist sportieve paden de verbinding tussen dorp en natuur nog sterker maken. We leven in en met de natuur: vooruitkijken naar duurzame oplossingen hoort daar ook bij."

Wat we belangrijk vinden:

- **Een groene buffer** - Een royale groene buffer voorkomt overlast en horizonvervuiling door aangrenzende bedrijven. De toegangsweg langs Corsica naar Zijtaart verdient ook nog steeds vergroening.
- **Groen versus woningbouw** - Zijtaart heeft voldoende aangrenzend agrarisch gebied voor de nodige uitbreiding van de bebouwde kom. Waar groen moet wijken voor woningbouw, compenseren we dit graag.
- **Meer groen in de wijk** - Bewoners voegen graag meer groen toe aan het dorp. Bijvoorbeeld op het Edith Steinplein. Dit groen vergroot de biodiversiteit. Bijvoorbeeld fruitbomen die bijen aantrekken. Ook draagt meer groen bij aan de leefbaarheid in het dorp. Bij nieuwbouwprojecten of andere ruimtelijke veranderingen kan de gemeente dit meteen meenemen.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- Groene gebieden koppelen we waar mogelijk landschappelijk aan elkaar, voor fauna en recreatie.
- Buurten, buurtverenigingen en straten nodigen we uit om met een eigen vergroeningsidee te komen. Dat mag zowel op eigen grond als in de openbare ruimte. De ideeën voegen we samen tot één integraal vergroeningsprogramma. De gemeente zet gedurende het proces een deskundige in en ondersteunt reële mogelijkheden.

Wat we belangrijk vinden:

- **Verbinding met de kern** - De bereikbaarheid van het groen vanuit de dorpskern voor voetgangers en fietsers verbeteren.
- **Uitbreiden recreatie netwerk** - Aanleg en verbetering van wandel- en fietspaden, zoals langs de Biezeloop en het kanaal. Het dorp heeft nadrukkelijk behoefte aan meer recreatieve fietspaden.
- **Diverse doelgroepen** - De natuur ook aantrekkelijk/toegankelijk maken voor sportieve fietsers, bijvoorbeeld met een mountainbikeroute en een pumptrackbaan.
- **Groen aan het dorpsplein** - Het dorpsplein bij een toekomstige herinrichting verder vergroenen.
- **Rustlocaties in de natuur** - In de buitenruimte en het omliggende groen picknicktafels en zitjes plaatsen. Deze wens spreekt het dorp uit voor extra toegankelijkheid en ontmoeting.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- We brengen het netwerk van wandel- en fietsroutes in kaart. Waar gewenst voegen we ontbrekende verbindingen toe en brengen we kwalitatieve verbeteringen aan (toegankelijkheid, veiligheid en onderhoud).
- Een werkgroep onderzoekt de doelen en mogelijkheden voor de herinrichting van het dorpsplein. Het resultaat is een plan dat we aan de gemeente voorleggen. In dit plan staan ook de bomen die aan het plein grenzen.
- Groene speelruimten in de wijken: dit nemen we mee in het vergroeningsplan van de buurten.
- Rustlocaties in de natuur: hier zoeken we sponsors voor.

Bedrijvigheid

Lokaal ondernemerschap

Belangrijkste
pijlers

- **Behouden en verbeteren van voorzieningen** - verbeteren van voorzieningen zoals winkels en horeca. Zo blijft Zijtaart ook in de toekomst leefbaar. Lokaal ondernemerschap wordt gestimuleerd en ondersteund.
- **Zijtaarts perspectief op ontwikkeling industrieterrein** - de lobby tegen de groei van het industrieterrein richting Zijtaart.

Wat hebben
we gehoord
in Zijtaart

"Zijtaart is klein: logisch dat hier niet alles binnen handbereik aanwezig is. Toch missen we een kleine dorpswinkel, waar het hoognodige aanwezig is, waar je elkaar tegenkomt voor een praatje en waar lokale producten in de schappen liggen."

Horeca is er nu wel in het dorp, en dat houden we graag zo. De bruisende, levendige sfeer van de horeca zijn voor Zijtaart onmisbaar. Ook de mensen die door ons dorp fietsen genieten ervan."

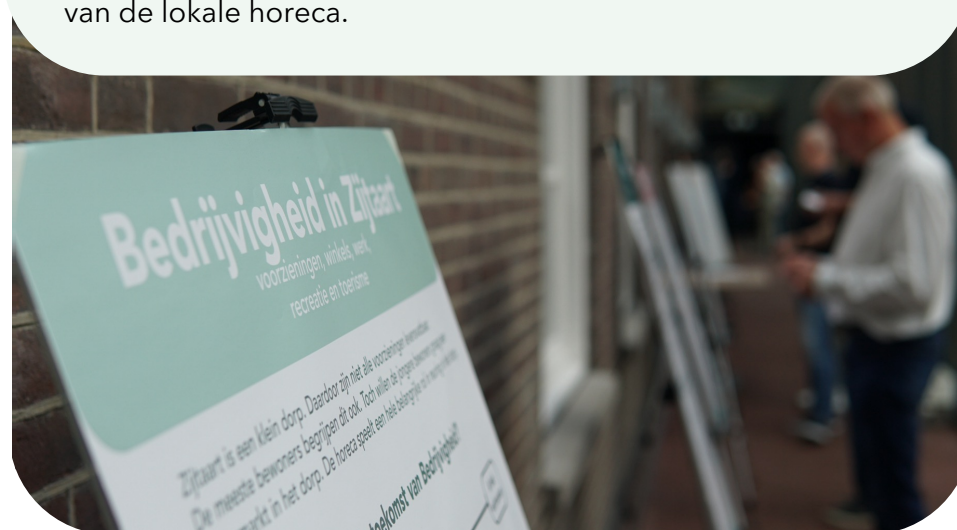
Behouden van voorzieningen

Wat we belangrijk vinden:

- **Eigen ondernemers** – Lokale ondernemers zich laten vestigen in (de nabijheid van) de bebouwde kom. Hun afzet kunnen ze (deels) kwijt in het dorp. Dat versterkt de onderlinge loyaliteit en het zorgt mogelijk ook voor werkgelegenheid.
- **Clusterlocatie voor Zijtaartse kleinbedrijven** – Ruimtes waar kleine ondernemers zich laagdrempelig en collectief vestigen en groeien. Dorpsbewoners zien hiervoor mogelijkheden in de kerk en andere gebouwen in de dorpskern die mogelijk vrijkomen.
- **Samenwerking** – Gedeelde huisvesting voor ondernemers, zodat de kosten behapbaar blijven. We nemen deze optie mee in het onderzoek naar herbestemming van vrijkomende panden, als hier behoefte aan is.
- **Werkgelegenheid voor de jeugd** – Het creëren en behouden van werkgelegenheid voor jonge inwoners in en rondom het dorp, als bijbaan.
- **Dorpswinkel** – Behouden van de bestaande dorpswinkel. Belangrijk voor de eerste levensbehoeften en als een plek voor ontmoeting.
- **Horeca** – Als voorziening voor het dorpse openbare leven: als dagelijks ontmoetingspunt, voor feesten en partijen, carnaval, en locatie voor verenigingsbijeenkomsten (biljarten, EHBO, de muziekvereniging etc.).

Waar we mee aan de slag kunnen:

- We onderzoeken de bedrijvigheid in Zijtaart. Wat zijn die mooie producten, en waar is in Zijtaart behoefte aan / voor wat is er in Zijtaart afzet mogelijk?
- We organiseren onder meer markten, evenementen of andere manieren van zichtbaarheid voor lokale ondernemers. Dit doen we samen met de dorpsgemeenschap, verenigingen en de ondernemersvereniging ZOV.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een dorpswinkel, eventueel in combinatie met andere collectieve functies zoals een bibliotheek. De winkel voorziet in werk voor jongeren. Een andere optie is inzet van vrijwilligers of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het is een plek voor verkoop van lokale producten. Dorpswinkel 'in de Molen' in Eerde is een inspirerend voorbeeld.
- Als dorp en horecaondernemers spannen we ons in voor behoud van de lokale horeca.

Zijtaarts perspectief op het industriegebied

Wat we belangrijk vinden:

- **Niet méér industrie naar Zijtaart** - De afgelopen jaren won de industrie van Meierijstad veel terrein. Dat ging ten koste van de landelijke omgeving van Zijtaart. Verdere uitbreiding van het bedrijventerrein richting Zijtaart is niet wenselijk. Dit gaat altijd ten koste van de natuur en/of de leefbaarheid.
- **Groene buffer** - Tussen bedrijven en woongebied. Deze buffer beschermt Zijtaart tegen stank-, licht- en geluidsoverlast en elke andere vorm van hinder die het woongenot in Zijtaart verstoort.

Waar we mee aan de slag kunnen:

- We praten met de gemeente om over bovenstaande visie (niet meer industrie) overeenstemming te krijgen.
- We praten met de gemeente over de verkeersafwikkeling van de bedrijventerreinen.

3 | De visie in z'n werk

In dit hoofdstuk vertellen we hoe we deze dorpsvisie actief inzetten als hulpmiddel en richtingwijzer voor het dorp. Dit document is geen stapel papier voor in de la, maar een levend instrument. De komende 15 jaar is dit het kompas waarmee we de ambities van de inwoners van Zijtaart verwezenlijken.

In deze visie benoemen we per thema een aantal concrete activiteiten, waarmee we aan de slag gaan. Dit gaat op volgorde van prioriteit. Ook evalueren we jaarlijks de activiteiten, sturen we bij en plannen we nieuwe activiteiten waar nodig. Zo spelen we telkens in op het belang van het dorp en haar bewoners, ook als daar tussentijds iets aan verandert.

De dorpsvisie zorgt voor houvast tijdens gesprekken met onder andere de gemeente en andere maatschappelijke organisaties. Het biedt een concrete basis voor samenwerking. We laten zien waar we als dorp voor staan en hoe partners kunnen bijdragen aan onze ambities. Door structureel met de gemeente en andere organisaties te overleggen, blijven ze op de hoogte van de voortgang. Ook weten ze op welke punten ze kunnen ondersteunen. Het contact met de buurtadviseur van de gemeente speelt hierin een centrale rol.

Ook meedoen?

De kracht van deze dorpsvisie ligt in de actieve rol die Zijtaart zelf aanneemt. De dorpsvisie is niet alleen een document, maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid. U kunt op verschillende manieren betrokken blijven:

- **De dorpsvisie en updates worden op de website www.zijtaart.nl/dorpsvisie geplaatst**, zodat u de voortgang kunt volgen. Berichtgeving daarover is ook te volgen via de sociale media.
- **Jaarlijks organiseert de dorpsraad een algemene vergadering** voor alle bewoners. De dorpsvisie zal steeds op deze bijeenkomsten terugkeren.
- Als u concrete ideeën heeft om bij te dragen aan de ambities uit de dorpsvisie kunt u dat laten weten aan de dorpsraad **via mail: dorpsvisie@zijtaart.nl**

Op deze manier geven we de dorpsvisie een vaste, zichtbare plek in het leven van Zijtaart. Zo groeit het document de komende 15 jaar mee met ons dorp.

| Colofon

De gemeente Meierijstad riep de dorpen uit de gemeente op om aan de slag te gaan met nieuwe dorpsvisies. Boerdonk, Olland en Zijtaart trokken hierin samen op, met begeleiding van participatiebureau Buitenlijn (<https://bureaubuitenlijn.nl/>). Mede door de subsidie vanuit gemeente Meierijstad en de Regiodeal Noordoost-Brabant 'Goei Leven' konden we met zoveel mogelijk inwoners nadenken over de toekomst van het dorp. In het traject betrokken de dorpen ieder op eigen initiatief inwoners bij het proces van visievorming. Daarnaast zijn ervaringen onderling uitgewisseld, waardoor de drie trajecten elkaar versterkten.

Regio Deal
Noordoost Brabant

Met dank aan

Alle betrokken bewoners voor hun aanwezigheid, input en feedback

Auteurs

Stichting Dorpsraad Zijtaart
Julia van Engelen (Buitenlijn)
Marleen van Bergeijk (Buitenlijn)

Redactie

Iris van den Boezem (Iris - Oog voor Tekst)

Vormgeving

Ismay Ahrens en Marleen van Bergeijk (Buitenlijn)

Fotografie

Diverse bronnen
Beeldbank gemeente Meierijstad

Uitgave en opdrachtgever

Stichting Dorpsraad Zijtaart

Januari 2025

